(इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णयाचा मराठी भाषेत अनुवाद)

मुंबई उच्च न्यायालय

फौजदारी अपीलिय अधिकारिता

फौजदारी अपील क्रमांक.८८३/२०२३

राझी अहमद खान

वय : ३७ वर्षे; व्यवसाय:-धंदा

रहिवासी : फ्लॅट नंबर १०१, ए विंग,

अशोक मुसे, कोंडवा खुर्द, पुणे

(सध्या नाशिक कारागृहात बंद) ..... अपीलकर्ता

(मुळ आरोपी क्र.३)

विरुद्ध

महाराष्ट्र राज्य

(ए.टी.एस. विंग, काला चौकीच्या माध्यमातून) .... उत्तरवादी

अपिलकर्त्यासाठी:- वकील प्रवदा राऊत यांच्या निर्देशाखाली वरिष्ठ वकील अशोक मुंदरगी,

उत्तरवादी-राज्यासाठी:- श्रीमती अश्विनी टाकळकर, ए.पी.पी.

सोबत

फौजदारी अपील क्रमांक.११५१/२०२३

कैय्युम अब्दुल शेख

वय- ५०वर्ष, व्यवसाय-नोकरी

रहिवासी ब.३०३, साहिल सर्वोदय सोसायटी.

कोंढवा खुर्द, पुणे

(सध्या नाशिक कारागृहातील एम.सी.आर मध्ये) अपीलकर्ता

(मुळ आरोपी क्र.२)

विरुद्ध

महाराष्ट्र राज्य

उच्च न्यायालय, मुंबई

कालाचौकी पोलीस ठाणे ... उत्तरवादी

याचिकाकर्त्यासाठी:- ज्येष्ठ वकील मिहीर देसाई सोबत हसनैन काझी, सुश्री. श्रद्धा वाव्हाळ, सायपान शेख,श्री. हाफिजुद्दीन काझी, झीशान खान, अथर कुरेशी आणि श्री.रईद काझी

उत्तरवादी-राज्यासाठी:- श्रीमती अश्विनी टाकळकर, ए.पी.पी.

सोबत

फौजदारी अपील क्रमांक.२०६/२०२४

उन्नाईस उमर खय्याम पटेल

वय : ३२ वर्षे, व्यवसाय:-स्वयंरोजगार,

रहिवासी :-९/३, सेक्टर नंबर ११०१,

अक्सानगर, मेहरूण, जळगाव,

सध्या नाशिक कारागृहात एम.सी.आर.मध्ये आहे.

..... अपीलकर्ता

(मूळ आरोपी क्र.६)

विरुद्ध

१) दहशतवाद विरोधी पथक,

कालाचौकी, मुंबई,

२)	महाराष्ट्र राज्य,

सरकारी वकिलांमार्फत,

उच्च न्यायालय, मुंबई. ....उत्तरवादी

याचिकाकर्त्यासाठी:- श्री. हसनैन काझी सोबत श्रद्धा वाव्हाळ, सायपान शेख, हाफिजुद्दीन काझी, झीशान खान, अथर कुरेशी आणि श्री. रईद खान.

उत्तरवादी क्रमांक २-राज्यासाठी:- सुश्री. अश्विनी टाकळकर, ए.पी.पी.

कोरम : न्यायमूर्ती ए. एस. गडकरी आणि

न्यायमूर्ती श्याम सी. चांडक

न्यायनिर्णय राखीव ठेवण्याचा दिनांक: १० मे २०२४

न्यायनिर्णय घोषित करण्याचा दिनांक : ११ जून २०२४

न्यायनिर्णय (न्यायमूर्ती ए. एस. गडकरी, प्रमाणे.):-

१)	वरील सर्व अपिलांचा निर्णय या सामायिक न्यायनिर्णयाद्वारे एकत्रितपणे घेतला जात आहे, कारण ते एकाच गुन्हे क्रमांक, समान तथ्यांच्या संचातून उद्भवतात आणि त्यात कायद्याचे सामान्य प्रश्न देखील समाविष्ट आहे.

१.१)	दहशतवादी विरोधी पथक पोलिस ठाणे, कालाचौकी, मुंबई, येथे भारतीय दंड संहितेच्या कलम १२१-ए, १५३-ए, १२०-बी, १०९, ११६, २०१ अन्वये (थोडक्यात, *'आयपीसी'*) आणि बेकायदेशीर कारवाया (प्रतिबंधक) अधिनियम, १९६७ च्या कलम १३ (१) (ब) अन्वये (थोडक्यात, *"यूएपी कायदा"*) नोंदविण्यात आलेल्या सी.आर.क्र.२०/२०२१ वरून उद्भवलेल्या, विशेष सत्र प्रकरण क्रमांक.२४/२०२३ , विशेष न्यायाधीश नाशिक, येथे न्यायनिर्णयासाठी प्रलंबित आहे, या सर्व अपिलांमधील समान सूत्र म्हणजे फौजदारी प्रक्रिया संहितेच्या कलम ४३९ अन्वये (थोडक्यात, *"सीआरपीसी"*) जामिनासाठी केलेली प्रार्थना आहे.

१.२)	या गुन्ह्यातील आरोपपत्रानुसार अपीलकर्ते अनुक्रमे मूळ आरोपी क्रमांक ३, २ आणि ६ आहेत. थोडक्यात, अपीलकर्त्यांना आरोपपत्रातील मूळ स्थितीनुसार म्हणजेच

आरोपी क्रमांक.३,२ आणि ६ नुसार संदर्भित केले जाईल.

२) फौजदारी जामीन अर्ज क्रमांक ३२४/२०२३ मध्ये निशाणी-१ खाली दिनांक १३ एप्रिल २०२३ रोजी विशेष न्यायाधीश नाशिक यांनी आक्षेपित आदेश पारित करत अपीलकर्ता, आरोपी क्रमांक.३ यांचा जामीन अर्ज फेटाळून लावला आहे.

२.१) विशेष (एस.टी.एस) प्रकरण क्रमांक.२४/२०२३ मध्ये निशाणी-६ खाली दिनांक २४ ऑगस्ट २०२३ रोजी विद्वान विशेष न्यायाधीश नाशिक यांनी आक्षेपित आदेश पारित करत अपीलकर्ता, आरोपी क्रमांक.२ यांचा जामीन अर्ज फेटाळून लावला आहे.

२.२) विशेष (एस.टी.एस) प्रकरण क्रमांक.२४/२०२३ मध्ये निशाणी-११ खाली दिनांक १० नोव्हेंबर २०२३ रोजी विद्वान विशेष न्यायाधीश, नाशिक यांनी आक्षेपित आदेश पारित करत अपीलकर्ता, आरोपी क्रमांक.६ यांचा जामीन अर्ज फेटाळून लावला आहे.

३) फौजदारी अपील क्रमांक. ८८३/२०२३ मधील अपीलकर्त्याचे विद्वान वरिष्ठ वकील श्री. मुंदार्गी, फौजदारी अपील क्रमांक.११५१/२०२३ मधील अपीलकर्त्याचे विद्वान वरिष्ठ वकील श्री. देसाई, फौजदारी अपील क्रमांक.२०६/२०२४ मधील अपीलकर्त्याचे विद्वान वकील श्री. काझी आणि सर्व अपीलांमध्ये उत्तरवादी-राज्यासाठी ए. पी. पी. विद्वान वकील श्रीमती टाकळकर यांचे म्हणणे ऐकून घेतले. आमच्यासमोर सादर केलेली संपूर्ण रेकॉर्ड आणि तपास अधिकाऱ्यांनी अनुक्रमे २४ नोव्हेंबर २०२३ , १७ जानेवारी २०२४ आणि १९ मार्च २०२४ रोजी दाखल केलेले प्रतिज्ञापत्राचे अवलोकन केले.

४) रेकॉर्डरून असे दिसून येते की, येथे प्रथम माहिती अहवाल श्री.गुरूदेव जी. काळे, सहाय्यक पोलीस निरीक्षक, ए. टी. एस., नाशिक यांनी दिनांक २२ सप्टेंबर २०२२ रोजी दाखल केला आहे. अभियोग पक्षाचा खटला असा आहे की १४ जून २०२२ रोजी संध्याकाळी ६.१५ ते ७.१५ दरम्यान, जमीतस स्वालेहत मदरसा, तणाव

चौक, आझाद नगर, मालेगाव यांच्या समोर असलेल्या पॉप्युलर फ्रंट ऑफ इंडियाच्या (पी. एफ. आय.) नवीन कार्यालयाचा उद्घाटन सोहळा पार पडला. यावेळी आरोपी क्रमांक १ व इतर १५ ते २० जण उपस्थित होते. या कार्यालयाचा उद्घाटन समारंभ संपल्यानंतर पी.एफ.आयच्या सदस्यांची गुप्त बैठक बोलावण्यात आली होती. या बैठकीत आरोपी क्रमांक १ व इतर व्यक्तींनी जमावाकडून होणाऱ्या हत्येच्या घटनांसह भारतातील मुस्लिम समुदायावर होत असलेल्या विविध अत्याचारांवर प्रकाश टाकला. कोणत्याही पद्धतीचा अवलंब करून देशाविरुद्ध युद्ध पुकारण्यासाठी मुस्लिम समुदायाच्या ऐक्याच्या गरजेवर त्यात भर देण्यात आला. आरोपी क्रमांक.१ हा मालेगाव येथील पी. एफ. आय. चा प्रमुख होता आणि त्याने मुस्लिम समाजातील सारखे विचार असलेल्या लोकांना प्रेरित करण्यासाठी, समाजातील समविचारी व्यक्तींशी संवाद वाढवून भारत सरकारच्या विरोधात वातावरण निर्माण करण्यासाठी आणि मुस्लिम समाजातील लोकांच्या भावना भडकवण्यासाठी या बैठकीत उपस्थित असलेल्या व्यक्तींना प्रवृत्त केले. त्याने 'फतवा' देखील जारी केला आणि मुस्लिम धर्माच्या विरोधात बोलणाऱ्या कोणत्याही व्यक्तीला ठार मारण्यास सांगितले. त्याने आणि इतर आरोपींनी मुस्लिम समुदायाला इतर धर्मांच्या लोकांविरुद्ध द्वेष निर्माण करण्यास प्रवृत्त केले जेणेकरून देशात अशांतता निर्माण होईल.आरोपी क्रमांक.१ ने आरोपी क्रमांक.२ ते ५ ला महाराष्ट्र राज्यात व भारत सरकारविरुद्ध युद्ध पुकारण्यासाठी प्रेरित करण्यासाठी त्यांच्या समाजातील लोकांशी संवाद वाढवण्यास प्रवृत्त केले. आरोपी क्रमांक.१ मुस्लीम समाजातील अतिरेकी विचारसरणीच्या तरुणांना आकर्षित करतो आणि भारतीय म्हणून त्यांची ओळख पुसून टाकण्यासाठी आणि कट्टरपंथी मुस्लिम होण्यासाठी आणि योग्य वेळी भारतात शरिया कायदा लागू करण्यासाठी त्यांचे मत परिर्वतन करत आहे. आरोपी व्यक्तींचा उद्देश इतर धर्म आणि भारत सरकारबद्दल द्वेष निर्माण करणे आणि भारताच्या एकता आणि अखंडतेत समस्या निर्माण करून भारतीयांमध्ये फूट पाडणे हा आहे. अशा प्रकारे आरोपींनी भारत सरकारच्या विरोधात हे कृत्य करण्याचा कट रचला आहे. मुस्लिम समाजातील लोकांच्या मनात द्वेष निर्माण

करण्यासाठी आणि त्यांना भारत सरकारविरुद्ध युद्ध करण्यास प्रवृत्त करण्यासाठी आरोपींनी विविध बैठका देखील घेतल्या आहेत. अशा प्रकारे आरोपी क्रमांक.१ आणि इतर आरोपींनी देशाविरुद्ध युद्ध छेडण्याचा कट रचला. या माहितीच्या आधारावर, सध्याचा गुन्हा नोंदवला गेला.

४.१) आधी नमूद केल्याप्रमाणे सी.आर.पी.सी च्या कलम ४३९ अपीलकर्त्यांनी दाखल केलेले जामीन अर्ज ट्रायल कोर्टाने त्याच्या आक्षेपित आदेशांद्वारे फेटाळले आहेत.

५) विद्वान ज्येष्ठ वकील श्री.मुंदार्गी यांनी सादर केले की सध्याच्या प्रकरणात एफआयआर दिनांक २२ सप्टेंबर २०२२ रोजी नोंदवण्यात आला आहे आणि याचिकाकर्ता आणि आरोपी क्रमांक.३ यांना त्याच दिवशी अटक करण्यात आली. म्हणजेच पी. एफ. आय. वर दिनांक २८ सप्टेंबर २०२२ रोजी बंदी घालण्यात आली आहे. त्यांनी सादर केले की कलम १३ (१) (ब) लागू करण्यासाठी कलम २ (ओ) अंतर्गत विचार केलेला अधिनियम म्हणजेच 'बेकायदेशीर क्रियाकलाप' आरोपीने केले असावे. हा क्रियाकलप कलम २ (ओ) च्या तीनपैकी कोणत्याही एका श्रेणीत असला पाहिजे. केवळ दोन गटांमध्ये द्वेष पसरवण्याने भारताच्या काही भाग रद्द होणार नाही. राजकीय किंवा सामाजिक व्यवस्थेवर भाष्य करणे हे यू. ए. पी. अधिनियमाच्या कलम २ (ओ) ला वापरण्यासाठी पुरेसे ठरणार नाही, असे त्यांनी सादर केले. म्हणजे, अपीलकर्त्यावर बेकायदेशीर कार्याचे समर्थन केल्याचा आरोप करण्यात आलेला नाही. त्याने त्याला मिळालेले संदेश पुढे पाठवले नाही आणि ते संदेश त्याच्या मोबाईल फोनच्या हँडसेटमध्येच राहिले. त्यामुळे, जास्तीत जास्त अधिनियम कलम १५३-अ अंतर्गत लागू होईल आणि आय. पी. सी. च्या कलम १२१ -अ अंतर्गत अधिनियम लागू केला जाणार नाही, असे त्यांनी सादर केले. त्यांनी सादर केले की अपीलकर्ता आय. पी. सी. च्या कलम १५३- अ अंतर्गत विहित केलेल्या एकूण शिक्षेपैकी दीड वर्षांहून अधिक काळ तुरुंगात आहे आणि त्यामुळे त्याला जामीन मिळू शकतो.

६) आरोपी क्रमांक.२ चे विद्वान ज्येष्ठ वकील श्री. देसाई यांनी सादर केले की

अपीलकर्त्याच्या मोबाइलफोनवर सापडलेले फोटो आणि संदेश त्याने तयार केलेले किंवा प्रसारित केलेले नाहीत. त्याला ते फक्त इतर व्यक्तींकडून मिळाले आहे आणि त्याने ते राखून ठेवले आहे.त्यांनी सादर केले की सर्व प्रकारचे चिथावणी आणि प्रवृत्तकरणारे कृत्य भारतीय दंड संहितेच्या विविध कलमांद्वारे हाताळले जातात, उदाहरणार्थ कलम १५३-अ. की, जर राष्ट्रीय एकात्मतेसाठी पूर्वग्रह निर्माण झाला असेल, तर कलम १५३ -बी लागू केले जाईल आणि त्यानंतर कलम २९५- अ लागू केले जाईल, परंतु निश्चितपणे आयपीसीचे कलम १२१- अ लागू केले जाणार नाही. त्यांनी सादर केले कीअपीलकर्त्याविरुद्धचे आरोप की त्यांनी गुन्हेगारी बळाचा वापर करून दहशत बसविण्याचा कट रचला, राज्य सरकार किंवा केंद्र सरकार हे निराधार आहेत. म्हणजे, दोन गटांमध्ये किंवा धर्मांमध्ये वैमनस्यासाठी चिथावणी देणे हे कलम १५३ -अ अंतर्गत येईल, आयपीसीच्या कलम १२१ -अ अंतर्गत नाही. त्यांनी सादर केले की, एखाद्या विशिष्ट धर्माच्या किंवा एखाद्या वर्गाच्या व्यक्तींवरील आरोप कलम २९५- अ ला वापरण्यासाठी करतील. म्हणजे, आरोपी क्रमांक.२ वरील आरोप सर्वाधिक कलम १५३ -अ आणि/किंवा १५३ -ब चा वापर करतात. त्यांनी सादर केले की अभियोग पक्षाने चुकून एका पंचनाम्यावर (अपील करण्यासाठी पृष्ठ ३९१) भर दिला आहे जो वेगवेगळ्या गुन्ह्यात जप्त केला गेला आहे. त्यांनी सादर केले की, जरी हे दस्तऐवज म्हणजे व्हिजन-२०४७ दस्तऐवज स्वीकारले गेले किंवा अपिलकर्त्याद्वारे सब्सक्राईब केले, तरीही ते निरर्थक आहे. म्हणजे, २०४७ या वर्षाचे उद्दिष्ट साध्य करण्याचे षड्यंत्र खूप दूरचे आणि खूप लांबचे आहे. हे तयारीच्या टप्प्यावर देखील नाही आणि म्हणूनच ते देशाविरुद्ध युद्ध पुकारणे आहे की आयपीसीच्या कलम १२१ -अ अंतर्गत विचार केल्याप्रमाणे सरकारला घाबरवणे हा खटल्याच्या वेळी ठरवला जाणारा प्रश्न असेल. जोपर्यंत एखादा आरोपी लोकांना ध्येय साध्य करण्यासाठी प्रवृत्त करत नाही, तोपर्यंत तो गुन्हा ठरणार नाही, असे त्यांनी सांगितले. व्हिजन-२०४७ दस्तऐवज पुढे नेण्यासाठी आरोपी क्रमांक.२ च्या सांगण्यावरून कोणतीही चूक किंवा कृत्य केलेली नाही. त्यांनी सादर केले की अपीलकर्त्याचे वैयक्तिक कृत्य हे युद्ध पुकारण्याचे किंवा सरकारला

घाबरवण्याचे षड्यंत्र असल्याशिवाय, ते गुन्हा करण्याचा कट मानले जाऊ शकत नाही. म्हणजे, केवळ कट रचणे हे कलम १२१ -अ च्या तरतुदीत बसत नाही. त्यांच्या विविध सबमिशनच्या समर्थनार्थ त्यांनी माननीय सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयांवर अवलंबून राहिले, म्हणजे (*i*) *मोहम्मद जमीलुद्दीन नासिर विरुद्ध पश्चिम बंगाल राज्य* (२०१४) ७ *एस. सी. सी. ४४३; मध्ये प्रकाशित केले*(*ii*) *मोहम्मद इरफान विरुद्ध कर्नाटक राज्य, २०२२ मध्ये एस. सी. सी. ऑनलाईन एस. सी. ८५६ ; मध्ये प्रकाशित केले*(*iii*) *जावेद अहमद हाजम विरुद्ध महाराष्ट्र राज्य आणि एक जे २०२४ एस . सी. सी. ऑनलाईन एस. सी. २४९ मध्ये प्रकाशित केले ;* (*iv*) *सुनैना होले विरुद्ध महाराष्ट्र राज्य आणि इतर. २०२१ मध्ये एस. सी. सी. ऑनलाइन बॉम ११२७ :* (२०२१) २ *ए. आय. आर. बॉम्ब आर.* (*सी. आर. आय*) ६७४ *मध्ये प्रकाशित केले आणि;* (*v*) *रणजितसिंग ब्रह्मजीतसिंग शर्मा विरुद्ध महाराष्ट्र राज्य आणि एक* (२००५) ५ *एस. सी. सी. २९४ मध्ये प्रकाशित केले .*

त्यांनी सादर केले की आरोपी क्रमांक.२ सध्याच्या गुन्ह्यात गेल्या सुमारे दीड वर्षांपासून तुरुंगात आहे आणि त्यामुळे आक्षेपित आदेश रद्दबातल करून त्याला जामिनावर सोडण्यात येऊ शकते.

७) आरोपी क्रमांक.६ ची बाजू मांडणारे विद्वान वकील काझी यांनी सादर केले की सदर आरोपी कंप्युटर साईन्स मध्ये बी. एस. सी. आहे आणि संगणक आणि मोबाईल फोनमध्ये तज्ज्ञ आहे. त्यांनी सादर केले की तपास यंत्रणे कडून मिळालेल्या निनावी पत्राच्या आधारे, त्यांनी गुन्ह्याचा पुढील तपास केला आणि त्यानंतर अपीलकर्त्याला अटक केली. इतर व्यक्तींचा किंवा अगदी सहआरोपींचा डेटा काढून टाकण्यासाठी फोन साफ करणे हे केवळ आय. पी. सी. चे कलम २०१ लागू होईल आणि आय. पी. सी. चे कलम १२१ -अ निश्चितच नाही, असे त्यांनी सादर केले. म्हणजे, कथित मिटवलेले पुरावे तसेच संबंधित फोन देखील पोलिसांकडून जप्त केले गेले नाही. त्यांनी सादर केले की कथित दूरध्वनी इतर व्यक्ती/सहआरोपी यांनी कोणत्याही गुन्ह्यात/गुन्ह्यांमध्ये वापरले होते हे दर्शविणारी कोणताही पुरावा रेकॉर्डवर नाही. त्यांनी

सादर केले की जरी हे मान्य केले की अपीलकर्त्यावर आय. पी. सी. च्या कलम २०१ अंतर्गत आरोप केला जाऊ शकतो , तरी तो जमानतयोग्य अपराध आहे. त्यांनी सादर केले की, अपीलकर्त्याच्या मोबाईल फोनवर जे ट्विट आढळतात ते लोकांना किंवा कोणत्याही समुदायाला चिथावणी देण्यासाठी नाहीत आणि ते ट्विट बाबरी मशिदीबद्दलचे त्यांचे विचार मांडण्यासाठी होते, केवळ एका दिवसासाठी. त्यांनी सादर केले की अपीलकर्त्याच्या जीमेल खात्यातून जप्त केलेले आणि अपीलच्या पृष्ठ क्रमांक.६९९ वर नमूद केलेले दस्तऐवज आयपीसीच्या कलम १२१ - अ लागू होणार नाही, कारण त्याच्याविरुद्ध काहीही आक्षेपित नाही. त्यांनी सादर केले की साक्षीदाराच्या विधानावरून (पृष्ठ ३४४) असा निष्कर्ष काढता येत नाही की अपीलकर्ता लोकांना देशाविरुद्ध युद्ध पुकारण्यात भाग घेण्यास प्रवृत्त करत होता . वरील विधानावरून केवळ असा अंदाज बांधता येतो की, अपीलकर्ता कराटे शिक्षक आहे. १४.०६.२०२२ रोजी मालेगाव येथे झालेल्या बैठकीला किंवा पीएफआयच्या इतर कोणत्याही बैठकीला अपीलकर्ते उपस्थित नव्हते. अपीलकर्त्याने मोबाइल किंवा संगणकावरून पुरावे नष्ट केल्याचा कोणताही पुरावा नाही आणि जर तो असेल तर आयपीसीचे कलम २०१ देखील लागू होईल, असे त्यांनी सांगितले. आयपीसीच्या कलम २०१ अन्वये जास्तीत जास्त शिक्षा ३ वर्षांपर्यंत आहे आणि म्हणूनच अपीलकर्त्याला आक्षेपित आदेश रद्दबातल करून जामीन मंजूर केला जाऊ शकतो.

८) राज्याची बाजू मांडणाऱ्या विद्वान ए.पी.पी श्रीमती.टाकळकर यांनी अपीलकर्त्यां विरोधातील सध्याच्या गुन्ह्याच्या तपासादरम्यान सापडलेली संपूर्ण मटेरियल / पुरावे अतिशय परिश्रमपूर्वक आणि बारकाईने निदर्शनास आणून दिले. अपीलांच्या विरोधात संबंधित अधिकाऱ्यांनी दाखल केलेल्या वरील उत्तरात प्रतिज्ञापत्रकडेही त्यांनी आमचे लक्ष वेधले. तिने सादर केले की, अपीलकर्ते गटाचा भाग होते/आहेत आणि विशेषतः पी. एफ. आय. याचे समर्थन करण्यासाठी साक्षीदारांची विधाने आहेत. म्हणजे, अपीलकर्त्यांचे कार्य राष्ट्राच्या हितासाठी पूर्वग्रहदूषित आहे. व्हिजन-४७ चा मूळ दस्तऐवज उर्दू भाषेत असल्याचे तिने सादर केले. म्हणजे, त्याचे भाषांतर अपील

क्रमांक८८३/२०२३ च्या पृष्ठ क्रमांक.१२६९ वर संलग्न केले आहे. २०४७ पर्यंत भारताला इस्लामिक स्टेटमध्ये रूपांतरित करण्याचा पी. एफ. आय. आणि त्याच्या सदस्यांचा हेतू आहे, असे या दस्तऐवजाच्या अवलोकनाने सूचित होते. तिने सध्याच्या गुन्ह्यातील आणि इतर गुन्ह्यांमधील आरोपी व्यक्ती आणि इतर आरोपी व्यक्तींच्या सी. डी. आर. च्या तक्त्याकडे/आकृतीकडे लक्ष वेधले. तिने सादर केले की आरोपी क्रमांक.२ समविचारी विचारधारा असलेल्या लोकांना/मुलांना कराटे शिकवत असे. आरोपी क्रमांक.२ आणि आरोपी क्रमांक.६ यांच्यातील संभाषणाच्या सी. डी. आर. प्रतिलिपीवरून असे दिसून येते की अपीलकर्त्यांनी क्रिएटिव्ह माइंड्ज नावाचा एक व्हॉटस्अप गट तयार केला होता आणि आरोपी क्रमांक.६ ने पी. एफ. आय. च्या सदस्यांच्या मोबाईल हँडसेटवरून आक्षेपित माहिती साफ करण्यात महत्त्वाची भूमिका बजावली होती. तिने दिलेल्या सूचनेनुसार, पी. एफ. आय. ही समविचारी लोकांची संघटना होती, जी आय. पी. सी. च्या कलम १२१- अ आणि १५१-अ अंतर्गत गुन्हा करण्याचा कट रचण्यासाठी एकत्र आली होती. म्हणजे, अपीलकर्त्यांनी दोन समुदायांमध्ये फूट पाडण्याचा कट रचला होता. आरोपी क्रमांक.२ ने ऑडिओ व्हिडिओ क्लिप्स पी. एफ. आय. च्या इतर सदस्यांना गती मिळविण्यासाठी आणि एका विशिष्ट समाजातील लोकांच्या मनात भारत सरकारच्या विरोधात मत निर्माण करण्यासाठी पाठवल्या. तिने सादर केले की अभिलेखातील सर्व पुरावे अपीलकर्त्यांविरुद्ध आक्षेपित आहे, जे सूचित करते की अपीलकर्त्यांसह सर्व समविचारी लोकांनी खोट्या दाव्यांद्वारे सरकार पाडण्याचा कट रचला आहे आणि इतर लोकांना तसे करण्यास प्रवृत्त केले आहे आणि म्हणून आयपीसीचे कलम १२१ -अ आणि १५३ -अ असध्याच्या गुन्ह्यास योग्यरित्या लागू केले जातात. आपल्या युक्तिवादांच्या समर्थनार्थ, त्यांनी माननीय सर्वोच्च न्यायालय आणि या न्यायालयाच्या निर्णयांवर भर दिला, म्हणजे (*i*) *मोहम्मद इरफान विरुद्ध कर्नाटक राज्य (सुप्रा); (ii) रोमेश थापर विरुद्ध मद्रास राज्य ए. आय. आर. १९५० एस. सी. १२४ मध्ये प्रकाशित आणि (iii) गोपाल विनायक गोडसे विरुद्ध द युनियन ऑफ इंडिया आणि इतर १९७१*

मुंबई ५६:७२ बॉम एल आर ८७१ मध्ये प्रकाशित झाले.

९) सुरुवातीला हे लक्षात घेतले जाऊ शकते की, अपीलकर्त्यांवर यू. ए. पी. अधिनियमाच्या कलम १३ (१) (बी) अंतर्गत आरोप ठेवण्यात आले आहेत, जे या अधिनियमाच्या तिसऱ्या अध्यायाचा भाग आहेत आणि त्यामुळे या अधिनियमाच्या कलम ४३-डी (५) ची कठोरता त्याला लागू होत नाही. अन्यथा, या कलमांतर्गत विहित केलेली कमाल शिक्षा दंडासह सात वर्षांपर्यंत असू शकते.

१०) तपासाच्या नोंदींवरून असे सूचित होते की अपीलकर्त्यांनी इतर आरोपी व्यक्तींच्या संगनमताने गुन्हेगारी बळाचा वापर करून सरकारला घाबरवण्याचा कट रचला. प्रथम माहिती अहवाल स्वयंसिद्ध असतो. साक्षीदारांच्या विधानांच्या स्वरूपात आणि आरोपी व्यक्तींच्या इलेक्ट्रॉनिक उपकरणांमधून जप्त केलेल्या कागदपत्रांच्या स्वरूपात रेकॉर्डवर पुरेशे पुरावे उपलब्ध आहे की ते समविचारी लोकांना गुन्हेगारी बळाचा वापर करून सरकारला घाबरवण्यासाठी त्यांच्यात सामील होण्यासाठी प्रवृत्त करण्याच्या कार्यात गुंतलेले होते. २०४७ पर्यंत भारताचे इस्लामी राष्ट्रात रूपांतर करण्याचा कटही त्यांनी रचला.ते केवळ प्रचारक नाहीत तर त्यांच्या संस्थेच्या व्हिजन-४७ दस्तऐवजाची अंमलबजावणी करण्याचा सक्रिय हेतू आहे.

११) २० पेशा जास्त साक्षीदारांची विधाने, संघटनेच्या सदस्यांमधील अनेक *परस्पर* संभाषण आणि इतर आरोपी व्यक्तींच्या संगनमताने अपीलकर्त्यांनी देशाच्या हितासाठी आणि अखंडतेसाठी हानिकारक क्रियाकलाप पद्धतशीरपणे हाती घेतले आहेत हे दर्शविण्यासाठी प्रचंड इलेक्ट्रॉनिक पुरावे आहेत. आय. पी. सी. चे कलम १२१-अ लागू करण्यासाठी सध्याच्या गुन्ह्यात अपीलकर्त्यांचा सहभाग प्रथमदर्शनी दर्शविण्यासाठी पुरेसे पुरावे उपलब्ध आहे. अपीलकर्त्यांविरुद्ध आरोप केलेला पुरावा गंभीर स्वरूपाचा आहे. जरी आजतागायत कोणतेही उघड कृत्य किंवा उल्लंघन केले गेले नसले तरी, रेकॉर्डवर असलेले पुरावे स्पष्टपणे सूचित करते की आय. पी. सी. च्या कलम १२१ अंतर्गत दंडनीय गुन्हा/गुन्हे करण्याचा कट रचल्याचा प्रथमदर्शनी पुरावा तयार केला जातो. आय. पी. सी. च्या कलम १२१-अ मध्ये राज्याविरुद्ध युद्ध

पुकारण्याचे नियोजनही समाविष्ट आहे. रेकॉर्डवर असलेल्या पुराव्यांवरून असे उघड होते की अपीलकर्त्यांनी राज्याविरुद्ध द्वेष पसरवण्यात, व्हॉटसअप गट तयार करून इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांचा वापर करून आणि देशाच्या हितासाठी हानिकारक संदेश प्रसारित करण्यासह विविध माध्यमांद्वारे राष्ट्रविरोधी अजेंडा पसरवण्यात भाग घेतला आहे. असेही उघड झाले आहे की, अपीलकर्त्यांनी व्हिजन- ४७ नावाचा दस्तऐवज शेयर केला. हे दस्तऐवज मुळात पी. एफ. आय. द्वारे प्रस्तावित केले गेले आहे, ज्याचा दावा अपीलकर्ते करत आहेत.

१२)   कलम १२१ -अ असे नमूद करते की जो कोणी (भारतात) किंवा भारताच्या बाहेर कलम १२१ अंतर्गत दंडनीय गुन्ह्यांपैकी कोणतेही गुन्हे करण्याचा कट रचतो किंवा गुन्हेगारी बळाचा वापर करून किंवा गुन्हेगारी बळ दाखवून घाबरविण्याचा कट रचतो, तेव्हा केंद्र सरकार किंवा राज्य सरकार जन्मठेपेची किंवा १० वर्षांपर्यंतच्या कोणत्याही प्रकारच्या कारावासाची शिक्षा देऊ शकते आणि तो दंडास पात्र देखील राहील.

१३)   रेकॉर्डवरील मटेरियल/ पुराव्याचे अवलोकन स्पष्टपणे सूचित करते की अपीलकर्त्यांनी व्हिजन-२०४७ दस्तऐवजाला अंतिम परिणाम देण्यासाठी व्यापक कट रचला. आय. पी. सी. च्या कलम १२१-अ अअंतर्गत कट रचल्याच्या आरोपाबाबत अपीलकर्त्यांच्या भूमिका एकमेकांशी जोडलेल्या आणि अविभाज्य आहेत. व्हिजन-२०४७ दस्तऐवजाच्या अवलोकनाने असे सूचित होते की त्यात नमूद केलेल्या सर्व संभाव्य पद्धतींचा अवलंब करून भारताला इस्लामिक स्टेटमध्ये रूपांतरित करण्याचा हा एक भयावह कट आणि आराखडा आहे. अपीलकर्त्यांनी त्यांच्या कटानुसार केलेली भयानक कृत्ये करण्याचा हा कट आहे, जो भारत सरकारविरुद्ध युद्ध पुकारण्याचा किंवा दहशत बसविण्याचा कट आहे.

१३.१)   आरोपी क्रमांक.२ ची बाजू मांडणाऱ्या विद्वान वकिलांच्या युक्तिवादाचा संबंध आहे की भारतातील उष्णकटिबंधीय आणि भौगोलिक विशालता विचारात घेऊन, व्हिजन-२०४७ चे उद्दिष्ट साध्य करण्याचा कट हा दूरचा आणि लांबचा आहे

आणि हे कृत्य प्रत्यक्षात आण्यासाठी इतकी कालावधी लागू शकतो, अशी आरोपींची गणना असू शकते आणि म्हणूनच त्यांनी त्यांच्या दस्तऐवजाला "व्हिजन-२०४७" असे संबोधले आहे.

१३.२) *महाराष्ट्र राज्य आणि इतर वि. सोमनाथ थापा आणि इतर,* (१९९६) ४ *एस. सी. सी.* ६५९ प्रकरणात सर्वोच्च न्यायालयाने असे म्हटले आहे की प्रत्येक कटकाराला इतर कटकार काय करतील हे माहित असणे आवश्यक नाही. त्यामुळे आमच्या मते, आरोपी क्रमांक.१ काय करत होता किंवा काय करण्याचा हेतू होता, हे आरोपी क्रमांक.६ ला कळण्याची गरज नाही कारण त्या सर्वांनी एक साखळी तयार केली आणि एका विशिष्ट कृतीचा कट रचण्यासाठी एकत्र जमले आहेत.

१३.३) तपास अधिकाऱ्याने दिनांक १७.१.२०२४ रोजीच्या प्रतिज्ञापत्रात म्हटले आहे की अपीलकर्ते सतत एकमेकांशी करारबद्ध होते. मुळात पी. एफ. आय. ही एक संवर्ग आधारित संस्था आहे आणि प्रत्येक संवर्गावर विशेष कर्तव्य आणि जबाबदारी सोपवण्यात आली आहे. की, येथे अपीलकर्त्यांना कट पुढे नेण्यासाठी विशिष्ट विशेष कर्तव्ये देण्यात आली आहेत.

१४)   अपीलकर्त्यांवरील आरोपांची पुष्टी करण्यासाठी पुरेशा पुराव्यांपेक्षा अधिक पुरावे रेकॉर्डवर आहेत. अपीलकर्त्यांवरील आरोप सुस्थित आहेत आणि त्या फेटाळू शकत नाहीत किंवा त्यांच्याकडे दुर्लक्ष केले जाऊ शकत नाही. रेकॉर्डवर उपलब्ध असलेले संपूर्ण पुरावे विचारात घेतल्यानंतर, आमचे असे मत आहे की सध्याच्या गुन्ह्यात अपीलकर्त्यांवर दोषारोप करण्यासाठी *प्रथमदर्शनी* एक मजबूत खटला तयार केला जातो. जर अपीलकर्त्यांची जामिनावर सुटका झाली, तर या निर्णायक टप्प्यावर ते पुराव्यांशी छेडछाड करू शकतात अशी पूर्ण शक्यता आहे.

१४.१)   आम्हाला असे आढळले आहे की ट्रायल कोर्टाने आक्षेपित आदेश पारित करण्यात कोणतीही चूक केलेली नाही. अपीलांमध्ये कोणतेही गुणदोष नाहीत आणि त्यानुसार ते फेटाळले जातात.

१५) आम्ही अपीलकर्त्यांचे अपीले त्यांना जामिनावर सोडण्यासाठी फेटाळले असल्याने, आम्ही ट्रायल कोर्टाच्या विद्वान न्यायाधीशांना विनंती करतो की विशेष (ए. टी. एस.) खटला क्रमांक.२४/२०२३ सध्याचा न्यायनिर्णय मिळाल्याच्या तारखेपासून एका वर्षाच्या कालावधीत निकाली काढण्याचा प्रयत्न करावा.

(न्यायमूर्ती श्याम सी. चांडक) **(न्यायमूर्ती ए.एस.गडकरी)**

<u>अस्वीकरण</u>

"या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याचा/तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरिता वापर करता येणार नाही. तसेच, इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणीकरिता वैध मानला जाईल".